

OECD's **RETNINGSLINJER** FOR
MULTINATIONALE VIRKSOMHEDER

DANMARKS KONTAKTPUNKT FOR
ANSVARLIG VIRKSOMHEDSADFÆRD

ÅRSBERETNING 2024

NCP Danmark

Mæglings- og klageinstitutionen
for ansvarlig virksomhedsadfærd

Udgivet af
NCP Danmark

Adresse
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Kontakt os
post@ncp-danmark.dk

Følg os
[ncp-danmark.dk](https://www.ncp-danmark.dk)
[LinkedIn](#)

FORORD VED FORMANDEN

Linda Nielsen

Geopolitikken har for alvor gjort sit indtog på den internationale scene. Europa er under pres fra mange sider; militært med den fortsatte krig i Ukraine på vores dørtrin, politisk hvor gamle alliancer er i opbrud, økonomisk på manglende innovationskraft og konkurrenceevne samt ikke mindst på den grønne omstilling, som naturligvis fortsat er en global udfordring. Samtidig giver kunstig intelligens og digitale værktøjer både nye muligheder og udfordringer. En ny Europa-Kommission er tiltrådt og forsøger at balancere de forskellige interesser, udfordringer og behov. I skrivende stund har vi netop fået en ny Omnibus-pakke for bæredygtighedsrapportering i hænderne, der søger at forenkle en række af de regelsæt om bæredygtighed, bl.a. forslaget om lovpligtig due diligence for bæredygtighed (CSDDD). Særligt for mange mindre og mellemstore virksomheder opleves reguleringen som en tsunami af krav. Virksomhederne forsøger at navigere i det krydspres og levere tidssvarende løsninger og produkter, men må konstant revurdere værdikæder, forretningsmodeller og markeder.

Sjældent har der derfor været mere behov for at stå vagt om OECD's retningslinjer for Multinationale Virksomheder om Ansvarlig Virksomhedsadfærd og den globale standard, som de repræsenterer. "OECD's Retningslinjer er the Mother of All" var den klare melding fra én af de danske virksomheder, som NCP Danmark har haft dialog med, og de bør sammen med FN's vejledende principper

for menneskerettigheder og erhvervsliv være den ramme, som alt bæredygtighedsarbejde holdes op imod. Denne melding blev gentaget, da NCP Danmark i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder, Etisk Handel Danmark og Global Compact Danmark mod slutningen af året havde inviteret til en større stocktaking-øvelse om arbejdet med menneskerettigheder i Danmark, hvor mere end 100 virksomheder og stakeholders deltog.

Konkurrenceevne og bæredygtighed kan godt gå hånd i hånd, hvis det gøres rigtigt. Centralt står behovet for at vurdere og håndtere sine egne risici, så vi kommer udover politikker og papirøvelser, men kan vurdere reelt arbejde med at skabe bedre vilkår for mennesker, miljø og samfund.

NCP Danmark – og mange andre gode kræfter – står klar med vejledning og værktøjer både til virksomheder, organisationer og myndigheder om, hvordan man kan arbejde med due diligence og ansvarlig virksomhedsadfærd.

Den ustabile verdenssituation må ikke blive en stopklods for ansvarlig virksomhedsadfærd. Tværtimod viser det vigtigheden af OECD's Retningslinjer, der netop omfavner ansvarlighed, dialog og mægling mellem parter. Det vil også drive NCP Danmarks arbejde i 2025.

På vegne af NCP Danmark

Linda Nielsen, formand

MEDLEMMER

Linda Nielsen
Formand

Professor, dr. Jur.
Københavns Universitet

Karin Buhman
Sagkyndigt medlem

Professor, dr.scient.adm. og
PhD,
Copenhagen Business
School

Kim Christiansen
Medlem

Medlem af miljøfagligt
udvalg i Danmarks
Naturfredningsforening,
indstillet af 92-gruppen

Kim Haggren
Medlem

Vicedirektør for regelforenkling,
iværksætteri og SMV-politik i
DI, indstillet af DI

Maria Bjerre
Medlem

International konsulent i FH,
indstillet af FH

DE NATIONALE KONTAKTPUNKTER

Om NCP Danmark

NCP Danmark er det danske nationale kontaktpunkt for [OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder for Ansvarlig Virksomhedsadfærd](#) (OECD's retningslinjer). OECD's retningslinjer forpligter de 52 lande, der har tilsluttet sig retningslinjerne, til at oprette et nationalt kontaktpunkt.

NCP Danmark har til formål at behandle sager, hvor OECD's Retningslinjer kan være overtrådt. Institutionen kan behandle klager over organisationer, private virksomheder, danske offentlige virksomheder og danske statslige eller regionale myndigheder. Derudover har institutionen til opgave at udbrede kendskabet til OECD's Retningslinjer.

Klager, der rejses i NCP Danmark, omhandler typisk komplekse, grænseoverskridende problemstillinger. Der kan være tale om negative indvirkninger på bl.a. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø eller korrupsion, som kan foregå uden for Danmarks grænser, f.eks. hos en udenlandsk underleverandør til en dansk virksomhed. NCP Danmark udgør et forum for, at berørte parter sammen kan løse konflikter og uoverensstemmelser på en tilfredsstillende måde.

NCP Danmark er politisk uafhængigt af den danske regering og består af en formand, et sagkyndigt medlem og tre medlemmer indstillet af hhv. FH, DI og 92-gruppen og udpeget af erhvervsministeren.

Samarbejde mellem kontaktpunkter i OECD's investeringskomite

52 lande har tilsluttet sig OECD's Retningslinjer og oprettet et nationalt kontaktpunkt. De nationale kontaktpunkter har stor gavn af at samarbejde med hinanden både i forhold til den konkrete klagebehandling og i forhold til opgaven med at udbrede kendskabet til OECD's retningslinjer.

Fra OECD's side er der især fokus på at konkretisere retningslinjerne og fremme implementering bl.a. ved at udarbejde sektorspecifikke vejledninger. Indtil videre er der udarbejdet vejledninger for den finansielle sektor, for landbruget, tekstilsektoren, udvindingssektoren og for virksomheder, der opererer i konfliktområder. Alle disse [vejledninger](#) kan du finde på NCP Danmarks hjemmeside.

I 2024 har OECD bl.a. lanceret en håndbog for, hvordan virksomheder kan bruge due diligence til at styrke arbejdet med leveløn og leveindkomst rettet mod landbruget og beklædningsindustrien, som er sektorer, hvor OECD har identificeret udbredte udfordringer - blandt andet med lave lønninger. Du kan læse den [her](#).

De har også udarbejdet en lille [folder](#), der beskriver sammenhængen mellem arbejdet med korrupsion og integration og ansvarlig virksomhedsadfærd.

OECD stiller også viden til rådighed om NCP'ernes arbejde bl.a. via en database, der samler information om alle klager, der behandles i NCP-regi. Både database og vejledninger findes på mneguidelines.oecd.org.

Arbejdet med implementering af opdatering af OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder for ansvarlig virksomhedsadfærd

OECD's retningslinjer er blevet opdateret i 2023 med det formål at sikre, at retningslinjerne som internationalt anerkendt standard og rammeværk fortsat er relevante for den virkelighed, som multinationale virksomheder opererer i.

Følgende opdateringer er værd at fremhæve:

- Miljø-kapitlet er blevet udvidet og indeholder nu også forventninger til virksomheder om at vurdere negative indvirkninger i forhold til bl.a. klimaforandringer, biodiversitet og skovrydning.
- Due diligence-forpligtelsen er udvidet til også at inkludere brug af teknologi, innovation og adgang til data.
- Due diligence som metode er blevet understreget i retningslinjerne samtidig med, at det understreges, at virksomhederne har ansvar for hele deres værdikæde (dvs. både opstrøm og nedstrøm, men med undtagelse af individuelle forbrugere).
- Der er tilføjet afsnit om bedre beskyttelse af udsatte grupper og personer, herunder oprindelige folk.
- Der er tilføjet anbefalinger til virksomheder om at sikre, at lobbyaktiviteter sker i overensstemmelse med Retningslinjerne.
- Anbefalingerne om offentliggørelse af oplysninger om ansvarlig virksomhedsadfærd er blevet opdateret.
- Derudover er NCP'ernes rolle og procedurer blevet tydeliggjort og styrket for i højere grad at sikre synlighed, effektivitet og funktionel ækvivalens mellem de nationale kontaktpunkter for ansvarlig virksomhedsadfærd.

I 2024 har der været arbejdet med at implementere ændringerne, som følger af opdateringen. NCP Danmark er fortsat i gang med at oversætte retningslinjerne til dansk samt opdatere sagsbehandlingsvejledningen, så den reflekterer de opdaterede retningslinjer, samtidig med, at den holder sig inden for rammerne af loven om NCP Danmark. NCP Danmark forventer at kunne afslutte arbejdet i 2025.

Find den opdaterede version af [OECD's retningslinjer på NCP's hjemmeside](#).

KLAGEBEHANDLING

Behandlingen af modtagne klager i NCP Danmark er på mange måder kernen i NCP Danmarks arbejde, også i 2024. Klagesager prioriteres altid højt fremfor andre opgaver i NCP Danmark.

NCP Danmark har i de første faser af sagsbehandlingen fuld fortrolighed omkring sagsbehandlingen for at give parterne ro og fred til at søge at løse sagen i fællesskab. NCP Danmark vil derfor kunne være i den situation, hvor de behandler sager, som ikke fremgår af årsberetningen, eller som der ikke kan søges aktindsigt i, da sagen endnu ikke har nået et sagsbehandlingstrin, hvor NCP Danmark har offentlighed i sagen. Det fremgår af NCP-lovens § 7-8.

Endelig udtalelse i sagen vedr. A. P. Møller-Mærsk er offentliggjort

NCP Danmark afsluttede i maj 2024 sin undersøgelse af en klage fra tidligere ansatte (repræsenteret ved to advokater) i havnevirksomheden Douala International Terminal S. A. (DIT) i Cameroun mod A. P. Møller- Mærsk (APMM).

DIT var et joint-venture selskab mellem bl.a. APMM og det franske selskab Bolloré, der siden 2014 ejede 44 pct. af DIT og drevet gennem APMM's datterselskab APM Terminals. Klagen omhandlede bl.a. manglende due diligence og krænkelse af arbejdstagerrettigheder i forbindelse med drift og nedlukning af DIT i perioden 2004-2019.

NCP Danmark har i den egentlige undersøgelse bl.a. konkluderet, at:

1. Et moderselskab har et ansvar for at sikre, at ansvarlig virksomhedsadfærd

fremmes og due diligence¹ bliver udført både i forbindelse med egne og med datterselskabers aktiviteter.

2. APMM har ikke i tilstrækkelig grad udført due diligence i overensstemmelse med OECD's Retningslinjer i perioden 2011 og frem til afslutningen af koncessionsaftalen i 2019.
3. APMM har ikke i tilstrækkelig grad brugt sin indflydelse (leverage²) i sit joint-venture DIT og har dermed ikke i tilstrækkelig grad levet op til OECD's Retningslinjer om at forebygge negative indvirkninger.
4. Anklagen om, at APMM overtrådte OECD's Retningslinjer hvad angår arbejdstagerrettigheder og arbejdsforhold, er ikke tilstrækkeligt underbygget.

1 Due diligence er en proces i 6 skridt, der hjælper virksomhederne med at identificere, forebygge, afhjælpe og redegøre for, hvordan de adresserer potentielle og faktiske negative indvirkninger på miljø, mennesker og samfund. Se OECD's vejledning om due diligence for ansvarlig virksomhedsadfærd for en mere uddybende beskrivelse af due diligence-processen her: [OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct](https://www.oecd.org/dai/guidance-guidance-for-responsible-business-conduct/) (oecd.org på engelsk).

2 Leverage - eller indflydelse - betragtes som værende tilstede, hvis en virksomhed har mulighed for at foranledige ændringer i praksis hos den aktør, der forårsager skaden. Virksomheden bør anvende sin indflydelse til at forebygge eller afhjælpe negative indvirkninger. Læs mere i [OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder om Ansvarlig Virksomhedsadfærd, 2023 udgaven](https://www.oecd.org/dai/guidance-guidance-for-responsible-business-conduct/) (oecd.org på engelsk).

I forbindelse med offentliggørelse af sagen udtalte formand for NCP, Linda Nielsen:

"Det har været en kompleks sag for NCP Danmark, som strækker sig helt tilbage fra 2004 og frem til i dag. Sagen afspejler på mange måder den internationale udvikling, der har været inden for arbejdet med ansvarlig virksomhedsadfærd, men sætter også fingeren på de ømme punkter hos Mærsk, hvor de kan forbedre deres arbejde.

Vi er i NCP Danmark meget tilfredse med at kunne sætte et punktum for sagen i dag og vil gerne benytte lejligheden til at takke begge parter, som meget beredvilligt og tålmodigt har svaret på vores spørgsmål igennem forløbet."

Den endelige udtalelse indeholder anbefalinger til APMM om, hvordan efterlevelse af OECD's Retningslinjer bedre kan imødekommes, herunder anbefalinger til at forbedre APMM's due diligence proces samt anbefalinger til, hvorledes APMM kan indarbejde menneske- og arbejdstagerrettigheder og due diligence bedre i APMM's Joint Venture Framework.

NCP Danmark følger op på anbefalingerne efter et år.

Læs NCP Danmarks endelige udtalelse vedr. sagen på engelsk [her](#) (den originale version) og på dansk (en uofficiel oversættelse) [her](#).

FOKUSOMRÅDER

Promovering af OECD's retningslinjer i 2024

NCP Danmark har til opgave at udbrede kendskabet til OECD's retningslinjer. Det gør vi særligt via LinkedIn, via vejledning på vores hjemmeside og ved forskellige arrangementer og events, men også i den daglige dialog med myndigheder og andre interessenter.

Nyheder fra NCP Danmark

NCP Danmark har i 2024 oprettet en nyhedsfunktion på NCP Danmarks hjemmeside, hvor du kan tilmelde dig nyheder fra NCP Danmark og modtage en mail, når der er nyt indhold på NCP Danmarks hjemmeside. Du kan forvente at modtage nyt om klagesager, vejledning og arrangementer.

Du tilmelder dig vores nyhedsbrev via dette link: [Abonnér på nyheder | NCP Danmark](#)

Forum for Samfundsansvar og Bæredygtighedsregulering

I 2024 har der generelt været meget fokus på direktivforslaget om due diligence for bæredygtighed (CSDDD) og samspillet med EU-regulering og de internationale retningslinjer. Erhvervsstyrelsen har bl.a. etableret et Forum for Samfundsansvar og Bæredygtigheds-regulering, hvor både formanden og det sagkyndige medlem har deltaget.

NCP-medlemmerne har her haft fokus på at spille konstruktivt med i dialogen om CSDDD og har bl.a. understreget vigtigheden af dels at holde fast i den risikobaserede tilgang til due diligence, der præsenteres i de internationale retningslinjer på området, dels inkludere de positive erfaringer med den dialog- og mæglingsbaserede tilgang, som NCP Danmark tilbyder.

Multistakeholderevent på menneskerettighedsdagen den 10. december

Over 100 virksomheder, investorer og andre stakeholders deltog i et multistakeholderevent arrangeret af NCP Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Etisk Handel Danmark og Global Compact Danmark med det formål at debattere status på arbejdet med menneskerettigheder i danske virksomheder i lyset af kommende EU-regulering. Anledning var lancering af Institut for Menneskerettigheders Human Rights Benchmark for de største 30 danske virksomheder, og der blev samtidig afholdt både konference og workshop.

Formand for NCP Danmark, Linda Nielsen, fortalte om erfaringerne fra NCP-klagesager, og hvordan OECD's retningslinjer kan være en ledesnor for virksomhedernes bæredygtighedsarbejde. Der var stort engagement og enighed om, at de internationale retningslinjer er et godt sted at starte for alle virksomheder, der vil forberede sig på kommende bæredygtighedskrav.

INTERNATIONALE AKTIVITER

Nordisk-baltisk videndelingsseminar

De nordisk-baltiske kontaktpunkter mødes en gang om året for at dele viden og erfaringer på tværs. Det estiske NCP var vært for årets møde, der blev afholdt i Tallinn. Fra NCP Danmark deltog NCP-formand Linda Nielsen og NCP-medlem Kim Christiansen og fra sekretariatet Christina Bøtker Siegumfeldt og Helga Askgaard. NCP Danmark bidrog bl.a. med præsentationer af erfaringer fra den netop afsluttede klagesag mod APMM og med en session omkring opdatering af sagsbehandlingsvejledningen som følge af opdateringen af OECD's retningslinjer. Der var også værdifulde diskussioner omkring samspillet mellem den kommende implementering af ny EU-lovgivning og NCP Danmark, effektive promoveringstiltag samt oplæg fra OECD om opdateringen af science og tech-kapitlet i retningslinjerne.

For første gang blev der også vedtaget en erklæring fra de nordisk-baltiske lande om NCP'ernes vigtige rolle i forhold til at udbrede viden om due diligence og hjælpe virksomhederne med, hvordan de skal implementere OECD's retningslinjer. Den kan læses [her](#).

Peer review af Finland maj-juli 2024

NCP Danmark var i 2024 en del af OECD's peer review team, der sammen med Irland evaluerede det finske NCP's organisation og arbejde. Formålet med et såkaldt Peer Review (en evaluering) er at vurdere et givent kontaktpunkts arbejde i forhold til OECD's retningslinjer samt at identificere styrker og svagheder samt

komme med anbefalinger til eventuelle forbedringer. Mange af anbefalingerne, f.eks. om stakeholderinddragelse ifm. opdatering af sagsbehandlingsvejledning og om tydeliggørelse af NCP'ets rolle er interessante, også i en dansk kontekst. Det finske NCP er placeret i Økonomi- og Beskæftigelsesministeriet.

Netværksmøder for de nationale kontaktpunkter i OECD

NCP Danmark deltager løbende i OECD's møder for de nationale kontaktpunkter og deltog således også i de to møder, der blev afholdt hos OECD i 2024. Der er stadig et stort fokus på og behov for erfaringsudveksling mellem NCP'erne. NCP-møderne i OECD giver en unik mulighed for at drøfte konkrete aktuelle sager, hvilket er særligt nyttigt i klagesager, som byder på komplekse problemstillinger. Mange af de sager, der indklages til NCP-systemet, er komplicerede og skaber ofte dilemmaer i forhold til, hvordan et NCP bedst muligt kan håndtere en klage. Videns- og erfaringsniveauet er derfor meget vigtigt for at opnå et velfungerende NCP-system, hvor klager tolkes og behandles så ligeligt som muligt på tværs af NCP'er i de forskellige lande.

I 2024 var det særligt implementeringen af det europæiske due diligence-direktiv, der blev drøftet, herunder hvordan der kan sikres bedre alignment og forståelse globalt set til gavn for virksomhedernes arbejde med ansvarlig virksomhedsadfærd.

Udgivet af

NCP Danmark

Kontakt os

post@ncp-danmark.dk

Adresse

Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Følg os på

ncp-danmark.dk

[LinkedIn](#)